

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

13. veebruar 2014*

Eelotsusetaotlus — ELTL artiklid 49, 101 ja 102 — Määrus (EMÜ) nr 2454/92 — Määrus (EÜ) nr 12/98 — Juhiga autode rentimisega tegelemine — Liikmesriigi ja maakonna õigusnormid — Omavalitsusüksuste väljastatav luba — Tingimused — Puhtalt riigisisesed olukorrad — Euroopa Kohtu pädevus — Küsimuste vastuvõetavus

Liidetud kohtuasjades C-162/12 ja C-163/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Itaalia) 19. oktoobri 2011. aasta ja 1. detsembri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 2. aprillil 2012, menetluses

Airport Shuttle Express scarl (C-162/12),

Giovanni Panarisi (C-162/12),

Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl (C-163/12),

Gianpaolo Vivani (C-163/12)

versus

Comune di Grottaferrata,

menetluses osalesid:

Federnoleggio,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh (ettekandja), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. juuni 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

- Airport Shuttle Express scarl, esindaja: M. Panarisi, Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl, esindaja: M. Vivani ja Federnoleggio, esindaja: *avvocato* P. Troianiello,
- Comune di Grottaferrata, esindajad *avvocato* M. Giustiniani ja *avvocato* N. Moravia,
- Euroopa Komisjon, esindajad: J. Hottiaux ja F. Moro,

olles 26. septembri 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused käsitlevad seda, kuidas tõlgendada ELL artikleid 3–6, ELTL artikleid 49, 101 ja 102 ning nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrust (EMÜ) nr 2454/92, millega kehtestatakse tingimused, mille kohaselt mitteresidendist vedajad võivad osutada liikmesriigis riigisisese reisijate autoveo teenuseid (EÜT L 251, lk 1), ja nõukogu 11. detsembri 1997. aasta määrust (EÜ) nr 12/98, millega kehtestatakse tingimused, mille kohaselt mitteresidendist vedajad võivad osutada liikmesriigis riigisisese reisijate autoveo teenuseid (EÜT 1998, L 4, lk 10; ELT eriväljaanne 07/03, lk 501).
- 2 Eelotsusetaotlused on esitatud kahes kohtuasjas ühelt poolt esiteks Airport Shuttle Express scarl-i (edaspidi „Airport Shuttle Express”) ja G. Panarisi ning teiseks Società Cooperativa Autonoleggio Piccola arl-i (edaspidi „Autonoleggio Piccola”) ja G. Vivani ning teiselt poolt Comune di Grottaferrata vahelises vaidluses, mis käsitleb juhiga autode rentimisega (*noleggio con conducente*, edaspidi „juhiga sõidukirent”) tegelemise loa peatamist. Juhiga autode ja busside rentimisega tegelevate ettevõtjate ühendus Federnoleggio astus mõlemas kohtuasjas kaebajate toetuseks menetlusse.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määrus nr 2454/92 tühistati 1. juuni 1994. aasta otsusega kohtuasjas C-388/92: parlament vs. nõukogu (EKL 1994, lk I-2067).
- 4 Määruse nr 12/98 artiklis 1 oli sätestatud:

„Kõik rendi või tasu eest vedajad, kes osutavad riigisisese reisijate autoveo teenuseid ja kellel on [...] ühenduse litsents, võivad vastavalt käesoleva määrusega kehtestatud tingimustele ning sõltumata nende rahvusest või registrisse kantud asukohast osutada ajutisi riigisisese reisijate autoveo teenuseid rendi või tasu eest mõnes teises liikmesriigis [...], ilma et [...] nende registrisse kantud asukoht või mõni muu asukoht asuks kõnealusel liikmesriigis.

[...]”

- 5 Määruse nr 12/98 artikli 2 punkti 4 kohaselt kasutatakse mõistet „sõidukid” määruses järgmises tähenduses: „mootorsõidukid, mis oma konstruktsiooni ja varustuse poolest sobivad ja on ette nähtud rohkem kui üheksa inimese, kaasa arvatud juht, veoks”.

- 6 Nagu nähtub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, lk 36) artikli 2 lõike 2 punktist d, ei kohaldata seda transpordi valdkonna teenuste suhtes, mis kuuluvad EL toimimise lepingu VI jaotise reguleerimisalasse.

Itaalia õigus

Siseriiklik õigus

- 7 15. jaanuari 1992. aasta seaduse nr 21, millega kehtestatakse raamseadus juhuveo korras osutatava ühistransporditeenuse pakkumise kohta (*GURI* nr 18, 23.1.1992), muudetud 30. detsembri 2008. aasta dekreetseadusega nr 207 (*GURI* nr 304, 31.12.2008), mis muudeti seaduseks 27. veebruari 2009. aasta seadusega nr 14 (*GURI* regulaarne lisa nr 49, 28.2.2009; edaspidi „seadus nr 21/1992”), artiklis 3 on ette nähtud:

„1. Juhiga [...] sõidukirendi teenust pakutakse konkreetsetele tarbijatele, kes esitavad rendileandjale kindla ajalise kestuse ja/või teekonnaga teenuse tellimuse.

2. Asjaomased sõidukid tuleb parkida garaaži [...]

3. Vedaja asukoht ja garaaž peavad asuma eranditult selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes loa on väljastanud.”

- 8 Seaduse nr 21/1992 artiklis 7 on sätestatud:

„1. Taksolitsentsi omanikud või juhiga sõidukirendi teenuse osutamise loa omanikud võivad oma tegevusalaga vabalt tegelemiseks

[...]

b) ühineda tootmis- ja tööühistuteks, mille all peetakse silmas ühisomandis olevaid ühistuid, või teenuseid osutavateks ühistuteks, mis tegutsevad vastavalt ühistute suhtes kehtivatele õigusnormidele;

c) ühineda käsitööttevõtjate konsortsiumiks ja mis tahes muus seaduses sätestatud vormis olevaks ühenduseks;

[...]

2. Lõikes 1 sätestatud juhtudel on lubatud anda litsents või tegevusluba üle selles ette nähtud organisatsioonidele ning saada varem üle antud litsents või tegevusluba neist organisatsioonidest väljaastumise, väljalangemise või väljaarvamise puhul taas oma valdusse.

[...]”

- 9 Seaduse artiklis 8 on sätestatud:

„1. Taksolitsentse ja juhiga [...] sõidukirendi teenuse osutamise lube väljastavad kohalikud omavalitsused hankemenetlustes isikutele, kes omavad sõidukit [...] või kasutavad sõidukit liisingulepingu alusel; need isikud võivad teenust osutada üksi või ühendusse kuuluvana.

2. Litsents või luba on seotud üheainsa sõidukiga [...]. Samal isikul võib [...] juhiga sõidukirendi teenuse osutamiseks olla mitu luba [...].

3. Juhiga sõidukirendi teenuse osutamise loa saamiseks ja säilitamiseks on kohustuslik omada kehtiva dokumendi kohaselt asukohta, garaaži [...] selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes loa on väljastanud.”

10 Seaduse 21/1992 artikli 11 lõigetes 2 ja 4 on sätestatud:

„2. Kliendi pealevõtmise koht või teenuse osutamise alguspunkt on litsentsi välja andnud omavalitsusüksuse territooriumil, olenemata sihtkohast, tingimusel, et juht on väljaspool omavalitsusüksuse või asula piire asuva sihtkoha puhul andnud eelneva nõusoleku, piiramata artikli 4 lõikes 5 sätestatu kohaldamist.

[...]

4. Juhiga veo tellimus registreeritakse asjaomases garaažis. Juhiga sõidukirendi teenuse osutamine algab ja lõpeb igal konkreetset juhul nimetatud garaažis, mis asub loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil, nii et sõiduk pöörduv sinna tagasi, samas kui kliendi võib peale võtta ning tema sihtkoht võib olla ka muude omavalitsusüksuste territooriumil.”

11 Euroopa Kohtu valduses olevast toimikust ilmneb, et 4. veebruari 2005. aasta seaduse nr 11 artikli 14 *bis* lõikes 2, mis lisati 7. juuli 2009. aasta seadusega nr 88, mis käsitleb Itaalia Euroopa ühendustesse kuulumisest tulenevate kohustuste rakendamiseks kehtestatud sätteid – ühendust puudutav seadus 2008, (*GURI* regulaarne lisa nr 161, 14.7.2009), on ette nähtud, et „Itaalia kodanikele ei kehti Itaalia riigisisest õigusest tulenevad õigusnormid või tavad, millel on diskrimineeriv mõju võrreldes Itaalias elavatele ühenduse kodanikele kehtivate tingimuste ja kohtlemisega”.

Lazio maakonna õigusnormid

12 Lazio 26. oktoobri 1993. aasta maakondliku seaduse nr 58, mis käsitleb juhuveo korras osutatavat ühistransporditeenust reguleerivaid sätteid ja juhuveo korras osutatava ühistransporditeenuse puhul sõidukijuhtidel olevat rolli reguleerivaid sätteid, millele on viidatud seaduse nr 21/1992 artiklis 6 (*Bollettino ufficiale della Regione Lazio* nr 31, 10.11.1993) (muudetud Lazio 28. detsembri 2006. aasta maakondliku seaduse nr 27 artikliga 58 (*Bollettino ufficiale della Regione Lazio* nr 36 regulaarne lisa nr 5, 30.12.2006)) (edaspidi „maakondlik seadus nr 58/1993”), artiklis 5 on sätestatud:

„Juhiga sõidukirendi teenust osutatakse konkreetsetele kasutajatele, kes esitavad vedaja asukohas kindla ajalise kestuse ja/või teekonnaga teenuse tellimuse. Kliendi pealevõtmise koht või teenuse osutamise alguspunkt on loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil. Teenust osutatakse mis tahes sihtkohta. Sõidukid pargitakse garaažidesse.”

13 Maakondliku seaduse nr 58/1993 artikli 10 „Taksolitsentsi ja juhiga sõidukirendi teenuse osutamise loa omanike kohustused” lõikes 2 on ette nähtud:

„Piiramata [...] sätestatu kohaldamist, on kliendi pealevõtmise koht ja teenuse osutamise alguspunkt eranditult litsentsi või loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil ning teenust võib osutada mis tahes sihtkohta, tingimusel, et juht on väljaspool omavalitsusüksuse piire asuva sihtkoha puhul andnud eelneva nõusoleku.”

14 Maakondliku seaduse nr 58/1993 artiklis 17 on kehtestatud tingimused, mis on nõutavad sõidukijuhtide kandmiseks provintsi tasemel peetavasse registrisse. Selle artikli lõike 1 punktis a on märgitud, et registrisse kandmiseks peab isik „olema Itaalia või mõne Euroopa Majanduspiirkonna riigi kodanik”.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

- 15 Comune di Grottaferrata otsustas 1. veebruari 2011. aasta aktidega peatada alates 2011. aasta 14. märtsist 30 päevaks juhiga sõidukirendiga tegelemise load, mille sama omavalitsusüksus oli G. Panarisile ja G. Vivanile andnud. Peatamise põhjus oli seaduse nr 21/1992 artikli 3 ja artikli 11 lõike 4 ning maakondliku seaduse nr 58/1993 artiklite 5 ja 10 rikkumine osas, milles nendes sätetes on ette nähtud kohustus kasutada eranditult kõnealuse teenuse osutamiseks loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil asuvat garaaži ning tagada, et nii teenuse osutamise alg- kui ka lõpp-punkt oleks seesama garaaž. Kontrollimiste tulemusel selgus nimelt, et teenuse osutamiseks mõeldud sõidukid, millega seoses load olid antud, ei kasutanud Comune di Grottaferrata territooriumil asuvaid garaaže, vaid garaaže, mis asuvad Rooma omavalitsusüksuse territooriumil, kus registrijärgselt asuvad Airport Shuttle Express ja Autonoleggio Piccola, kellele G. Panarisi ja G. Vivani on load üle andnud.
- 16 Airport Shuttle Express ja G. Panarisi ning ja Autonoleggio Piccola ja G. Vivani esitasid eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaks kaebust, milles nad palusid nimetatud peatamismeetmed tühistada, väites, et need on õigusvastased eelkõige tulenevalt transpordi, siseturu ja konkurentsi valdkonda reguleerivatest liidu õigusnormidest.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et juhiga juhuvedu ei ole liidu õiguses konkreetselt reguleeritud. Käesoleval juhul tuleb siiski viidata liidu õigusnormidele, mis reguleerivad reisijatevedu. Sellega seoses on transpordisektoris täielikult kohaldatavad asutamisvabadust ja vaba konkurentsi reguleerivad liidu õigusnormid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab eelkõige transpordi liberaliseerimisele ühtsel turul tulenevalt määrusest nr 2454/92 ja liberaliseerimisele, mis bussivedude sektoris viidi ellu määrusega nr 12/98. Ta mainib samuti ERTL artiklit 92. Vaba konkurentsi seoses viitab ta ERTL artiklitele 101 ja 102 koostoimes ELL artikliga 3 ja artikli 4 lõikega 3 ning ERTL artiklitega 3–6.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et asjakohased Itaalia riiklikud ja maakondlikud õigusnormid on vastuolus ERTL artikliga 49. Nimetatud kohus leiab lisaks, et kõnealused õigusnormid sisaldavad ka meetmeid, mis takistavad transporditurul tegutsevate ettevõtjate vahelist tõhusat konkurentsi.
- 19 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale per il Lazio menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis on kohtuasjades C-162/12 ja C-163/12 sõnastatud identselt:
- „1. Kas ERTL artikliga 49, ELL artiklitega 3[–]6, ERTL artiklitega 101 ja 102 ning määrusega [nr 2454/92] ja määrusega [nr 12/98] on vastuolus see, kui kohaldatakse [...] seaduse [nr 21/1992] artikli 3 lõiget 3 ja artiklit 11 osas, milles nendes on ette nähtud, et „[...] [v]edaja asukoht ja garaaž peavad asuma eranditult selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes loa on väljastanud”, ning et „[...] [j]uhiga veo tellimus registreeritakse asjaomases garaažis. Juhiga sõidukirendi teenuse osutamine algab ja lõpeb igal konkreetsel juhul nimetatud garaažis, mis asub loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil, nii et sõiduk pöörduv sinna tagasi, samas kui kliendi võib peale võtta ning tema sihtkoht võib olla ka muude omavalitsusüksuste territooriumil. [...]”?
 2. Kas ERTL artikliga 49, ELL artiklitega 3[–]6, ERTL artiklitega 101 ja 102 ning määrusega [nr 2454/92] ja määrusega [nr 12/98] on vastuolus see, kui kohaldatakse [...] maakondliku seaduse [nr 58/1993] artikleid 5 ja 10 osas, milles nendes on sätestatud, et „[...] [k]liendi pealevõtmise koht või teenuse osutamise alguspunkt on loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil” ning et „[...] kliendi pealevõtmise koht ja teenuse osutamise alguspunkt [on] eranditult litsentsi või loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil ning teenust võib osutada mis tahes sihtkohta, tingimusel, et juht on väljaspool omavalitsusüksuse piire asuva sihtkoha puhul andnud eelneva nõusoleku. [...]”?

- 20 Euroopa Kohtu presidendi 2. mai 2012. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-162/12 ja C-163/12 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse tegemise huvides.

Pärast suulise menetluse lõppu esitatud taotlused

- 21 Euroopa Kohtu kantseleisse 31. oktoobril 2013 saabunud dokumendis, mida täiendati 21. novembril 2013 saabunud lisaga, palusid Airport Shuttle Express ja G. Panarisi ning Autonoleggio Piccola ja G. Vivani ning Federnoleggio suulise menetluse uuendada. Nende sõnul tuleb kohtujuristi ettepanekut arvestades menetlus uuendada, et esiteks täita teatud faktilised lüngad, mis on seotud eelotsusetaotluste vastuvõetavuse küsimusega, ning teiseks võimaldada arutelu selle üle, milline mõju võib sellele küsimusele olla menetlusel, mille kohaselt Itaalia omavalitsusüksused annavad juhiga sõidukirendiga tegelemise lube.
- 22 Teise võimalusena paluvad kõnealused huvitatud isikud Euroopa Kohtul küsida eelotsusetaotluse esitanud kohtult Euroopa Kohtu kodukorra artikli 101 alusel selgitusi.
- 23 Vastavalt kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, avada või uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaieldud.
- 24 Tuleb siiski märkida, et vastavalt ELTL artikli 252 teisele lõigule on kohtujuristi ülesanne teha avalikult kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Selle ülesande täitmisel on tal lubatud analüüsida eelotsusetaotlust vajaduse korral laiemas kontekstis kui see, mille on konkreetselt määratlenud eelotsusetaotluse esitanud kohus või põhikohtuasja pooled. Arvestades, et kohtujuristi ettepanek ega selle aluseks olevad põhjendused ei ole Euroopa Kohtu jaoks siduvad, ei ole tingimata vajalik menetluse suulist osa vastavalt kodukorra artiklile 83 uuendada iga kord, kui kohtujurist tõstatab õigusküsimuse, mille kohta pooled ei ole seisukohti esitanud (vt eelkõige 22. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-361/06: Feinchemie Schwebda ja Bayer CropScience, EKL 2008, lk I-3865, punkt 34; 11. aprilli 2013. aasta otsus kohtuasjas C-535/11: Novartis Pharma, punkt 31, ning 12. detsembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-361/12: Carratù, punkt 19).
- 25 Neil asjaoludel tuleb taotlus suulise menetluse uuendamiseks jätta rahuldamata.
- 26 Mis puudutab kodukorra artiklis 101 ette nähtud võimalust paluda eelotsusetaotluse esitanud kohtult selgitusi, siis nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, mida praeguseks kajastavad ka kodukorra artikli 94 punktid b ja c, et kuna eelotsusetaotlus on Euroopa Kohtus toimuva eelotsusemenetluse aluseks, on tingimata vajalik, et siseriiklik kohus esitaks eelotsusetaotluses endas põhikohtuasja faktilise ja õigusliku raamistiku ning selgitaks vähemalt mingil määral nende liidu õigusnormide valiku põhjusi, mille tõlgendamist ta taotleb, ning seost, mis tema hinnangul on nende õigusnormide ja tema lahendatavas kohtuasjas kohaldatavate siseriiklike õigusnormide vahel (vt selle kohta eelkõige 28. juuni 2000. aasta määrus kohtuasjas C-116/00: Laguillaumie, EKL 2000, lk I-4979, punktid 23 ja 24; 19. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-295/05: Asemfo, EKL 2007, lk I-2999, punkt 33, ning 21. veebruari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-79/12: Mora IPR, punkt 37).
- 27 Neil asjaoludel ei leia Euroopa Kohus, et käesolevates kohtuasjades tuleks eelotsusetaotluse esitanud kohtult selgitusi paluda.

Eelotsusetaotluste analüüs

- 28 Oma küsimustega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas mitmesuguseid liidu õigusnorme tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriiklikud ja maakondlikud õigusnormid, mis reguleerivad juhiga sõidukirendiga tegelemise ja selleks loa saamise tingimusi.
- 29 Esitatud küsimuste sõnastust silmas pidades tuleb sissejuhatuseks märkida, et ELTL artikli 267 alusel ei ole Euroopa Kohtul pädevust otsustada ei siseriiklike seaduste või määruste sätete tõlgendamise ega nende sätete liidu õigusele vastavuse üle (vt eelkõige 18. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-107/98: Teckal, EKL 1999, lk I-8121, punkt 33 ja 23. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-237/04: Enirisorse, EKL 2006, lk I-2843, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Samas nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et kui küsimused on sõnastatud sobimatult või väljuvad Euroopa Kohtule ELTL artikliga 267 antud ülesannete raamidest, peab ta eraldama eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud aspektide kogumist, eeskätt eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse aspektid, mida on vaidluse eset silmas pidades tarvis tõlgendada (vt eelkõige 11. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-384/08: Attanasio Group, EKL 2010, lk I-2055, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda silmas pidades peab Euroopa Kohus temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastama (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Attanasio Group, punkt 19; 14. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-243/09: Fuß, EKL 2010, lk I-9849, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 4. oktoobri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-249/11: Byankov, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Selle kohtupraktika põhjal võib möönda, et isegi kui sõnastuse poolest näib esitatud küsimuste eesmärk olevat liidu õiguse otsene kohaldamine põhikohtuasjadele, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus tegelikult, et seda õigust tõlgendataks põhikohtuasjade faktilisi ja õiguslikke asjaolusid silmas pidades.
- 32 Edasi tuleb mainida, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 20 märkis, ei ole esitatud küsimustes viidatud määrus nr 12/98 põhikohtuasjades käsitletava tegevuse suhtes kohaldatav, kuna vastavalt määruse artikli 2 punktile 4 kehtib see ainult mootorsõidukite suhtes, mis oma konstruktsiooni ja varustuse poolest sobivad ja on ette nähtud rohkem kui üheksa inimese, kaasa arvatud juht, veoks. Lisaks ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 3, et määruse nr 2454/92 on Euroopa Kohus tühistanud.
- 33 Peale ELTL artiklite 49, 101 ja 102 on küsimustes mainitud ka „ELL artikleid 3[–]6”. Mis puudutab ELTL artiklites 101 ja 102 sisalduvaid konkurentsinoorme, siis hoolimata eelotsusetaotluste ebatäpsusest selles osas võib järeldada (vt analoogia alusel eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Byankov, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika), et tegelikult võidakse nende küsimustega paluda põhikohtuasjade asjaolusid arvestades tõlgendada neid sätteid koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 ja ELTL artikliga 106.
- 34 Peale selle, nagu Euroopa Komisjon õigesti märkis, viitavad esitatud küsimused põhikohtuasjades kõne all olevatest õigusnormidest tulenevatele kohustustele, mis ületavad neid, mille väidetav täitmata jätmine on põhikohtuasjade aluseks. Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 15, puudutavad põhikohtuasjad nimelt üksnes nende kohustuste rikkumist, mille kohaselt tuleb kasutada eranditult garaaži, mis asub juhiga sõidukirendiga tegelemiseks loa väljastanud omavalitsusüksuse territooriumil, ning alustada ja lõpetada iga veoteenuse osutamine kõnealuses garaažis.
- 35 Lähtuvalt nende sõnastusest näivad küsimused lisaks puudutavat esiteks kohustust, mille kohaselt vedaja asukoht peab asuma eranditult selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes loa on väljastanud, teiseks nõuet, et juhiga sõidukirendi teenus tuleb tellida garaažist, mida kasutatakse selle tegevuse jaoks, ning kolmandaks kohustust võtta klient peale eranditult selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes loa on väljastanud. Nende kolme kohustuse osas on esitatud küsimused järelikult hüpooteetilised.

- 36 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimusi mõista nii, et nendega palutakse sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 49 või liidu konkurentsinoorme tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugused siseriiklikud ja maakondlikud õigusnormid, nagu on põhikohtuasjades kõne all, kuivõrd nendega on kehtestatud kohustused, mille kohaselt garaaž, mida kasutatakse juhiga sõidukirendi tegevuse jaoks, peab asuma eranditult selle omavalitsusüksuse territooriumil, kes on väljastanud loa selle tegevusega tegelemiseks, selles tegevuses kasutatavad sõidukid peavad olema pargitud sellesse garaaži ning iga teenuse osutamine algab ja lõpeb nimetatud garaažis.
- 37 Sellega seoses tuleb esiteks liidu konkurentsinoormide kohta märkida, et kuigi vastab küll tõele, et ELTL artiklid 101 ja 102 iseenesest käsitlevad üksnes ettevõtjate tegevust, mitte liikmesriikide seadusandlikke või haldusmeetmeid, on nimetatud artiklitega koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, milles on kehtestatud liikmesriikide koostöökohustus, liikmesriikidele siiski pandud kohustus hoiduda võtmast või jõus hoidmast meetmeid, sealhulgas seadusandlikke või haldusmeetmeid, mis võiksid välistada ettevõtjatele kohaldatavate konkurentsinoormide kasuliku mõju (vt 16. novembri 1977. aasta otsus kohtuasjas 13/77: GB-Inno-BM, EKL 1977, lk 2115, punkt 31; 9. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-198/01: CIF, EKL 2003, lk I-8055, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 22. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-338/09: Yellow Cab Verkehrsbetrieb, EKL 2010, lk I-13927, punkt 25).
- 38 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb siiski, et vajadus anda liidu õiguse tõlgendus, mis oleks küsimuse esitanud siseriiklikule kohtule tarvilik, nõuab, et siseriiklik kohus oleks määratlenud faktilise ja õigusliku raamistiku, millega seoses eelotsuse küsimused on esitatud, või vähemalt selgitaks faktilisi eeldusi, millel need küsimused põhinevad. Eriti peavad need nõuded olema täidetud konkurentsi valdkonnas, millele on omased keerulised faktilised ja õiguslikud olukorrad (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus *Attanasio Group*, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 10. mai 2012. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-357/10–C-359/10: *Duomo Gpa jt*, punkt 22).
- 39 Käesolevas asjas ei ole Euroopa Kohtule eelotsusetaotlustega esitatud neid faktilisi ega õiguslikke asjaolusid, mille põhjal oleks võimalik kindlaks teha tingimused, mille korral võivad sellised õigusnormid, nagu on põhikohtuasjades kõne all, kuuluda ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamisalasse koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 ja ELTL artikliga 106. Täpsemalt ei ole eelotsusetaotlustes esitatud ühtegi selgitust seose kohta nimetatud sätete ja põhikohtuasjade või nende eseme vahel.
- 40 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimused kõnealuste sätete tõlgendamist puudutavas osas tunnistada vastuvõetamatuks (vt analoogia alusel eelkõige eespool viidatud kohtuotsus *Duomo Gpa jt*, punkt 24).
- 41 Mis puudutab teiseks ELTL artiklit 49, siis on selge, et kõik põhikohtuasjade asjaolud puudutavad ühtainsat liikmesriiki. Sellises olukorras tuleb kontrollida, kas Euroopa Kohus on pädev käesolevates asjades selle õigusnormi kohta otsust tegema (vt analoogia alusel eelkõige 31. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-380/05: *Centro Europa 7*, EKL 2008, lk I-349, punkt 64; 22. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-245/09: *Omalet*, EKL 2010, lk I-13771, punktid 9 ja 10, ning eespool viidatud kohtuotsus *Duomo Gpa jt*, punkt 25).
- 42 Niisugused siseriiklikud õigusnormid, nagu on põhikohtuasjas kõne all, mis on nende sõnastuse kohaselt vahet tegemata kohaldatavad nii Itaalia Vabariigi territooriumil asuvatele ettevõtjatele kui ka kui ka teistes liikmesriikides asuvatele ettevõtjatele, kuuluvad EL toimimise lepinguga tagatud põhivabadusi reguleerivate sätete kohaldamisalasse üldjuhul üksnes siis, kui neid kohaldatakse olukordades, millel on seos liikmesriikidevahelise kaubandusega (vt selle kohta eelkõige 7. mai 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-321/94–C-324/94: *Pistre jt*, EKL 1997, lk I-2343, punkt 45; 5. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-448/98: *Guimont*, EKL 2000, lk I-10663, punkt 21, ning eespool viidatud kohtuotsus *Duomo Gpa jt*, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Mis puudutab konkreetsemalt ELTL artiklit 49, siis Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei kuulu see säte kohaldamisele tegevuste suhtes, mille puhul ei esine ühtki tegurit, mis seoks neid liidu õiguses reguleeritud mis tahes olukorraga, ja mille kõik asjakohased elemendid on ainult ühe

liikmesriigi sisesed (vt selle kohta eelkõige 8. detsembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 20/87: Gauchard, EKL 1987, lk 4879, punkt 12; 20. aprilli 1988. aasta otsus kohtuasjas 204/87: Bekaert, EKL 1988, lk 2029, punkt 12; 1. aprilli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-212/06: Gouvernement de la Communauté française ja gouvernement wallon, EKL 2008, lk I-1683, punkt 33, ning 21. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-84/11: Susisalo jt, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 44 Eespool viidatud kohtuotsusest Guimont lähtuvast kohtupraktikast ilmneb tõepoolest, et isegi puhtalt riigisiseses olukorras võib vastus liidu õigusest tulenevaid põhivabadusi käsitlevatele küsimustele olla eelotsusetaotluse esitanud kohtule siiski tarvilik, eriti juhul, kui siseriikliku õigusega on sellele kohtule pandud kohustus tagada oma riigi kodanikule samad õigused kui need, mis samasuguses olukorras tulenevad liidu õigusest teiste liikmesriikide kodanikele (vt eelkõige 1. juuli 2010. aasta otsus kohtuasjas C-393/08: Sbarigia, EKL 2010, lk I-6337, punkt 23, ning eespool viidatud kohtuotsus Susisalo jt, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Käesolevas kohtuasjas puudutab eelmises punktis viidatud kohtupraktikas käsitletud hüpotees põhikohtuasjade kontekstis õigusi, mis mõne teise liikmesriigi kui Itaalia Vabariigi kodanikule tuleneksid liidu õigusest, kui ta oleks samasuguses olukorras nagu põhikohtuasja kaebajad.
- 46 Euroopa Kohtu valduses olevast toimikust ilmneb aga, et põhikohtuasja kaebajate asukoht juba on Itaalias ja neil on luba tegeleda juhiga sõidukirendiga Comune di Grottaferrata territooriumilt. Nende load peatati ajutiselt seetõttu, et loaga seotud teatud tingimusi ei järgitud. Kaebajad ei soovi viia oma asukohta mujale Itaalias ega ka mõnda teise liikmesriiki. Oma kaebustes ei vaidlusta nad kõnealuse tegevuse reguleerimise üldist süsteemi ega lubade andmise viisi. Nad soovivad üksnes, et kõrvaldataks neil juba olemasolevate lubadega kaasnevad teatud tingimused.
- 47 Mõne teise liikmesriigi kui Itaalia Vabariigi kodanik tegeleks põhikohtuasja kaebajatega samasuguses olukorras juba püsivalt ja kestvalt majandustegevusega tegevuskohas, mis asub Itaalia territooriumil.
- 48 Põhikohtuasjad on seega sarnased sellega, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Sbarigia ja milles käsitleti ühele konkreetsele apteegile võimaliku erandi tegemist seoses lahtiolekuaegadega ja milles seega miski ei osutanud, et selline otsus oleks võinud teistest liikmesriikidest pärit ettevõtjaid mõjutada (vt 5. detsembri 2013. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-159/12–C-161/12: Venturini, punkt 27).
- 49 Neil asjaoludel ilmneb, et asutamisvabadust reguleeriva ELTL artikli 49 tõlgendamine ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleliolevas menetluses asjakohane.
- 50 Eespool esitatut silmas pidades puudub Euroopa Kohtul käesoleval juhul pädevus ELTL artiklit 49 seoses põhikohtuasja asjaoludega tõlgendada.
- 51 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes puudub Euroopa Kohtul pädevus vastata Tribunale amministrativo regionale per il Lazio eelotsusetaotlustele osas, mis puudutab ELTL artikli 49 tõlgendamist. Osas, milles kõnealused taotlused puudutavad muude liidu õigusnormide tõlgendamist, tuleb need tunnistada vastuvõetamatuks.

Kohtukulud

- 52 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Liidu Kohtul puudub pädevus vastata eelotsusetaotlustele, mis Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Itaalia) esitas 19. oktoobri 2011. aasta ja 1. detsembri 2011. aasta otsusega liidetud kohtuasjades C-162/12 ja C-163/12, osas, mis puudutab ELTL artikli 49 tõlgendamist. Osas, milles kõnealused taotlused puudutavad muude liidu õigusnormide tõlgendamist, on need vastuvõetamatud.

Allkirjad